

**OFFENTLIGE FINANSER** 1. juni 2023

# Løkke kludrer rundt i hængekøjen

Danmark har overholdbare offentlige finanser med udsigt til store offentlige overskud ifølge Finansministeriet. Det ignorerer Lars Løkke Rasmussen, når han tegner et billede af, at vi har "kæmpestore strukturelle problemer" ude i fremtiden.

## Kontakt

### Senioranalytiker

Gustav Elias Dahl

📞 42 49 30 37

✉️ [gd@ae.dk](mailto:gd@ae.dk)

### Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ [jk@ae.dk](mailto:jk@ae.dk)

## DEBATINDLÆG

Skrevet af

Gustav Elias Dahl

*Senioranalytiker*

Jon Nielsen

*Chefanalytiker*

Lars Løkke Rasmussen har [luftet nye reformtanker](#), der potentielt kan nedbryde hele den velfærdsmodel, vi i Danmark har opbygget over de sidste mange årtier. Løkke foreslår, at der skal indføres brugerbetaling på velfærdssydler for pensionister med høje opsparinger.

"Ellers får vi ikke løst de kæmpestore strukturelle problemer, som generationer efter os kommer til at stå med."

Men Løkke kommer med en dårlig løsning på et problem, der ikke findes.

For når man ser på de økonomiske [fremskrivninger](#), er det nærmest umuligt at få øje på de "kæmpestore strukturelle problemer".

For vi har udsigt til store overskud på de offentlige finanser på lang sigt. Fremskrivningen kaldes ofte "hængekøjen" og refererer til, at vi i de kommende årtier vil se en midlertidig forværring af de offentlige budgetter, fordi store efterkrigsårgange forlader arbejdsmarkedet.

” Når man tegner udviklingen for de offentlige finanser som en graf, går den først nedad i en blød bue og så opad. Det ligner en hængekøje. Men i et interview med Avisen Danmark har Løkke fået vendt hængekøjen på hovedet.

Analytiker Gustav Elias Dahl og chefanalytiker Jon Nielsen

Men om cirka 20 år vender udviklingen, og fra 2055 har vi udsigt til store overskud på de offentlige budgetter, så langt øjet rækker. Det viser Finansministeriets nye [fremskrivning](#) fra maj måned, og tidligere fremskrivninger har vist det samme.

Når man tegner udviklingen for de offentlige finanser som en graf, går den først nedad i en blød bue og så opad. Det ligner en hængekøje. Men i et interview med Avisen Danmark har Løkke fået vendt hængekøjen på hovedet.

"Kigger man kun frem til 2030, er der intet problem. Så har vi nært sagt alle penge i verden. Men for helvede, Danmark skal bestå længere end til 2030. Hvor er det her land henne, når mine ufødte børnebørn

sidder her om 60 år? Der er nogle kæmpe udfordringer, og derfor skal vi lave disse reformer,” siger Løkke.

Det er ikke korrekt. Vi har demografisk modvind de kommende 20 år, hvorefter der bliver mere end rigeligt medvind.

” *Det er ikke rimeligt, at vores generation skal arbejde mere for at finansiere, at næste generation kan holde fri*

Analytiker Gustav Elias Dahl og chefanalytiker Jon Nielsen

Om 60 år står vi til et årligt overskud på de offentlige finanser på 2,9 procent af BNP, og det tal stiger til 5,2 procent ved udgangen af århundredet. Med nutidens BNP svarer det til henholdsvis 80 milliarder kroner og 143 milliarder kroner om året. Læg dertil, at BNP forventes at blive fordoblet over de næste 60 år.

Derfor udgør underskuddene på den lidt kortere bane heller ikke noget problem. Den offentlige nettoformue falder langsomt i et par årtier, men den når ikke engang at blive vendt til en nettogæld, før vi er ude af hængekøjeårene, og vi igen lægger offentlige midler til side til fremtidige generationer. At kunne gennemgå de demografiske ændringer, som vi ser ind i, uden på noget tidspunkt at have en nettogæld, er en luksus, som de fleste lande misunder os.

Løkke pointerer, ganske rigtigt, at i takt med at vi bliver rigere, forventer vi også en bedre service. Men Finansministeriets økonomiske fremskrivninger tager allerede højde for, at fremtidige generationer vil efterspørge bedre velfærd, efterhånden som vi bliver rigere. Fremskrivningerne tager også højde for, at flere borgere kommer til at have behov for pleje og omsorg, når vi lever længere. Alligevel ser vi ind i kæmpeoverskud på den lange bane.

En [anden bekymring](#), der er blevet luftet, er, at Finansministeriets fremskrivninger baserer sig på en antagelse om, at arbejdstiden ikke ændrer sig i fremtiden. Når Finansministeriet regner på den måde, er det ikke en naiv fremskrivning, men et hensyn til rimelighed på tværs af generationer.

” Siden årtusindskiftet har skiftende regeringer sænket skatten med omkring 60 milliarder i umiddelbart provenu, og det har utvivlsomt bidraget til voksende utilfredshed med serviceniveauet. Vi kan ikke blive ved med at sætte skatten ned og forvente, at det offentlige fortsat leverer en tilfredsstillende kvalitet.

Analytiker Gustav Elias Dahl og chefanalytiker Jon Nielsen

Hvis den næste generation på arbejdsmarkedet har et ønske om at arbejde mindre, er det også den generation, som må løse de finansieringsudfordringer, det medfører. Det er ikke rimeligt, at vores generation skal arbejde mere for at finansiere, at næste generation kan holde fri. Det afgørende er, at vi ser ud til at efterlade en aldeles sund økonomi til den næste generation, og at vi har mange år til at sadle om, hvis borgerne ændrer præferencer i fremtiden.

Den største usikkerhed for vores velfærdsmodel er i virkeligheden politiske beslutninger og ikke befolkningens præferencer. Siden årtusindskiftet har skiftende regeringer sænket skatten med omkring 60 milliarder i umiddelbart provenu, og det har utvivlsomt bidraget til voksende utilfredshed med serviceniveauet. Vi kan ikke blive ved med at sætte skatten ned og forvente, at det offentlige fortsat leverer en tilfredsstillende kvalitet.

Der vil altid være usikkerheder i en fremskrivning, der rækker mange år ud i fremtiden. Men den store offentlige formue gør, at vi har god tid til at reagere på det, hvis kommende generationer for eksempel ønsker at bruge en større del af velstanden på velfærdsydelser, ligesom overholdbarheden på de offentlige budgetter også giver luft til nye prioriteringer i fremtiden.

Når kort og terræn ikke passer sammen, må man tilpasse sig terrænet, plejer at Løkke at sige. Men en god start er at vende kortet rigtigt.